

PUBLICACIÓNS CARMEN BLANCO

ESCRITURA

Publicacións individuais (libros, folletos e plaquettes):

Estudo, ensaio e entrevista

Narrativa

Poesía

Edicións, prólogos e epílogos

Publicacións colectivas

Separatas

Publicacións en revistas

Publicacións en diarios, boletíns e outros soportes

DESEÑO E ILUSTRACIÓN

Deseño

Ilustración

ESCRITURA

PUBLICACIÓNS INDIVIDUAIS

Estudo, ensaio e entrevista

Conversas con Carballo Calero, Editorial Galaxia, Vigo, 1989, pp. 283. ISBN: 84-7154-654-X.

Literatura galega da muller, Edicións Xerais, Vigo, 1991, pp. 368. ISBN: 84-7507-560-6.

Carballo Calero: política e cultura, Edicións do Castro, Sada, A Coruña, 1991, pp. 101. ISBN: 84-7492-519-3.

Escritoras galegas, Editorial Compostela, Santiago de Compostela, 1992, pp.91. ISBN: 84-85553-98.

Libros de mulleres (Por unha bibliografía de escritoras en lingua galega: 1863-1992), Edicións do Cumio, Vigo, 1994, pp. 141. ISBN: 84-87126-86-3.

O contradiscurso das mulleres. Historia do proceso feminista, Editorial Nigra, Vigo, 1995, pp. 287. ISBN: 84-87709-36-2.

Mulleres e independencia, Edicións do Castro, Sada, A Coruña, 1995, pp. 313. ISBN 84-7492-754-4.

Nais, damas, prostitutas e feirantas, Edicións Xerais, Vigo, 1995, pp. 294. ISBN: 84-7507-910-5.

El contradiscurso de las mujeres. Historia del proceso feminista, Editorial Nigra, Vigo, 1997, pp. 320. Tradución de Olga Novo. Edición ampliada e actualizada. ISBN: 84-87709-53-2.

Luz Pozo Garza: a ave do norte, Ediciones Linteo, Ourense, 2002, pp. 165. ISBN: 84-931893-9-1.

Alba de mulleres, Edicións Xerais, Vigo, 2003, pp. 62. Ilustracións de Sara Lamas. ISBN: 84-8302-970-7.

Sexo e lugar, Edicións Xerais, Vigo, 2006, pp. 398. ISBN: 84-9782-398-2.

María Mariño. Vida e obra, Edicións Xerais, Vigo, 2007, pp. 157. ISBN: 978-84-9782-537-5.

Casas anarquistas de mulleres libertarias (A resistencia anarquista das mulleres despois do levantamento fascista de 1936), Confederación Nacional do Traballo, CNT, A Coruña-Compostela, 2007, pp. 23. Folleto.

María Mariño, S. A. de Xestión do Plan Xacobeo - Asociación de Escritores en Lingua Galega, Santiago de Compostela, 2009, pp. 9. Tradución ao castelán e ao inglés, pp. 9 e 9. Folletos.

Uxío Novoneyra, Edicións A Nosa Terra, Vigo, 2009, pp. 102. ISBN 978-84-8341-420-0. Reedicións en *Uxío Novoneyra*, Concello de Pontevedra / A Lingua Latexa, Pontevedra, 2010, pp. 102, prólogo de Miguel Anxo Fernández Lores, Alcalde de Pontevedra; e *Uxío Novoneyra*, Concello de Oleiros, Oleiros, A Coruña, 2010, pp. 102.

Novoneyra: un cantor do Courel a Compostela. O poeta nos lugares dos seus libros, Toxosoutos, Noia, 2010, pp. 196. ISBN: 978-84-92792-39-9.

Feministas e libertarias, Meubook, Santiago de Compostela, 2010, pp. 129. ISBN 978-84-15141-06-8.

Narrativa

Vermella con lobos, Edicións Xerais, Vigo, 2004, pp. 95. ISBN: 84-9782-180-7.

Atracción total, Edicións Xerais de Galicia, Vigo, 2008, pp. 206. ISBN: 978-84-9782-759-1.

Poesía

Estraña estranxeira, Biblioteca Virtual Galega, Universidade da Coruña, A Coruña, 2004. Plaquette.

Un mundo de mulleres, Biblos Clube, Mandaio, Cesuras, A Coruña, 2011, pp. 95. ISBN: 978-84-15086-11-6.

Lobo amor, Unión libre. Cadernos de vida e culturas, Unión libre, 2011, pp. 241. <http://www.unionlibre.org/artigos/loboamor.pdf>

Na alba atlántica / In the Atlantic Dawn, Libros da Cebra, Lugo, 2016, s .p. (pp. 22). Tradución de Kathleen March. Plaqueette.

EDICIÓNS, PRÓLOGOS E EPÍLOGOS

X. L. MÉNDEZ FERRÍN, *Con pólvora e magnolias*, Edicións Xerais, Vigo, 1989. Edición, introdución, notas e glosario, pp. 51, 98 notas. En colaboración con Claudio Rodríguez Fer. 2ª ed., 1991. 3ª ed., 1993. 4ª ed., 1994. 5ª ed., 1997. 6ª ed., 1999. 7ª ed., 2001.

Mª. Xosé QUEIZÁN, *O segredo da pedra figueira*, Edicións Xerais, Vigo, 1989. Introducción, pp. 7-10. 2ª ed., 1990.

Uxío NOVONEYRA, *Os eidos*, Edicións Xerais, Vigo, 1990. Edición, introdución e notas, pp. 71, 142 notas. En colaboración con Claudio Rodríguez Fer. 2ª ed., 1991. 3ª ed., 2002.

María MARIÑO CAROU, *Verba que comenza*, Concello de Noia, Noia, 1990. Epílogo-estudo, pp. 69-83.

Luz POZO GARZA, *Códice Calixtino*, Edicións Xerais, Vigo, 1991. Edición, introdución e notas, pp. 67 e 123 notas. 2ª ed. 1992. 3ª ed., 1995. 4ª ed., 1997. 5ª ed. 1999. 6ª ed., 2001.

Ricardo CARVALHO CALERO, *Umha voz na Galiza*, Sotelo Blanco Edicións, Barcelona, 1992. Introducción, pp. 9-12.

Ricardo POLÍN (ed.), *A Muller Tradicional*, Edicións Xerais, Vigo, 1996. Prólogo, pp. 37-38.

Uxío NOVONEYRA, *Antoloxía poética*, AS-PG, Vigo, 1997. Edición e nota preliminar, pp. 7-8.

Ana BLANCO (ed.), *Daquelas que cantan...*, Fundación Rosalía de Castro, Santiago de Compostela, 1997. Prólogo, pp. 6-7.

Luz POZO GARZA, *Historias fidelísimas. Poesía selecta 1952-2003*, Pen Clube de Escritores Galicia, Santiago de Compostela, 2003. Introducción, pp.7-88.

Luz POZO GARZA, *Memoria solar. Obra poética*, Ediciones Linteo, Ourense, 2004. Introducción, "Obra total. Opera Omnia", pp. 9-35.

Extranjera en su patria. Cuatro poetas gallegos. Rosalía de CASTRO, MANUEL ANTONIO, Luís PIMENTEL, Luz POZO GARZA, Galaxia Gutenberg / Círculo de Lectores, Barcelona, 2005. Traducción, selección e prólogo, pp. 7-26.

Andrés POCIÑA, *Tecer con palabras*, Grupo Correo Gallego, Santiago de Compostela, 2007. Limiar, "Atalanta atlántica", pp. V-VII.

Día das Letras Galegas. María Mariño Carou. 2007, Universidade de Santiago de Compostela, Santiago de Compostela, 2007, pp. 132. Coordinación, presentación e cronoloxía.

Luz POZO GARZA / José VALENTÍN, *Deter o día cunha flor*, Baía Edicións, A Coruña, 2009. Prólogo, "A flor do paraíso", s. p.

Mercedes VILLEGAS, *Objeto de poesía / Obxecto de poesía*, Editorial Davinci, Barcelona, 2011. Edición bilingüe castelán-galego. Prólogo "Pasionaria" / "Pasiflora", pp. 4-7.

Mercedes VILLEGAS, *Objeto de poesía / Objecte de poesia*, Editorial Davinci, Barcelona, 2011. Edición bilingüe castellano-català. Prólogo "Pasionaria" / "Passionera", pp. 4-7.

Mercedes VILLEGAS, *Objeto de poesía*, Editorial Davinci, Barcelona, 2011. Prólogo "Pasionaria", pp. 5-6.

Olga NOVO, *Cráter*, Editorial Toxosoutos, Noia, 2011. Prólogo "Vaso", pp. 5-6.

Javier GUITIÁN, *A flora de Os eidos. Un percorrido botánico polo Courel da man de Uxío Novoneyra*, Ensenada de Ézaro Ediciones, Santiago de Compostela, 2014. Prólogo "Flora nos eidos", pp. 9-13. Fotografías José Luis M. Villar.

Xosé María Díaz Castro. *Día das Letras Galegas 2014*, Universidade de Santiago de Compostela, Santiago de Compostela, 2014, pp. 237. Coeditor Xosé M. Salgado. Introducción de Carmen Blanco (pp. 7-10).

Manuel María. *Día das Letras Galegas 2016*, Universidade de Santiago de Compostela, Santiago de Compostela, 2016, pp. 125. Edición, introdución (pp. 7-29) e epílogo (pp. 123-125).

Luz POZO GARZA, *Rosa tántrica*, Alvarellos editora, Santiago de Compostela, 2016. Edición de Olivia Rodríguez e Henrique Alvarellos. "Rosa azul", na Coda, p. 112.

Xosé OTERO CANTO, *As Catedrais, portas do misterio*, Concello de Ribadeo, Ribadeo, 2016. "Calar Catedrais", Prólogo, pp. 11-12.

PUBLICACIÓNS COLECTIVAS

"Novoneyra, Uxío", *Gran Enciclopedia Gallega*, Vol. 22, Santiago de Compostela-Xixón, 1974, pp. 236-237. En colaboración con Claudio Rodríguez Fer.

"A problemática da escritora na obra de Rosalía de Castro", Darío VILLANUEVA, Mª Mercedes BREA LÓPEZ, Xosé Ramón BARREIRO FERNÁNDEZ, Anxo TARRÍO VARELA (Eds.), *Actas do Congreso internacional de estudos sobre Rosalía de Castro e o seu tempo*, Tomo I, Consello da Cultura Galega / Universidade de Santiago de Compostela, Santiago de Compostela, 1986, pp. 293-298. ISBN: 84-7191-400-X

"A muller en *Nimbos*", VV. AA., *Homenaxe a X. M. Díaz Castro*, Asociación Xermolos, Guitiriz, 1987, pp. 18-24. ISBN 84-404-1089-1

"O ensaio feminista", VV. AA., *12 anos en busca da nosa identidade*, Asociación Xermolos, Guitiriz, 1991, pp. 195-201. ISBN 84-404-8843-2

"O método estrutural. "Laberinto", de Xosé Luís Méndez Ferrín", Claudio RODRÍGUEZ FER (ed.), *Comentarios de textos contemporáneos*, Edicións Xerais, Vigo, 1992, pp. 45-68.

"A muller nas *Cantigas de amigo* de Carvalho Calero", M^a do Carmo HENRÍQUEZ SALIDO (Ed.), *III Congreso Internacional da Língua Galego-portuguesa na Galiza, 1990. Actas*, Associação Galega da Língua, 1992, pp. 541-555.

"Día das Letras Galegas", X. M. CID (coord.), *Garabullíño e a escola elástica*, Nova Escola Galega, Ourense, 1992, pp. 35-36.

"Códice Calixtino de Luz Pozo Garza", VV. AA., *Literatura galega do século XX. Comentario de textos para C.O.U.*, Galaxia, Vigo, 1992, pp. 93-109. ISBN 84-7154-851-8.

"A Coruña é ao tempo", *A Coruña. ¡Así a queremos!*, Mesa pola Normalización Lingüística, Vigo, 1992, p. 26.

"As outras feirantas", *Congreso Álvaro Cunqueiro*, Xunta de Galicia, Santiago de Compostela, 1993, pp. 197-212. ISBN: 84-453-0958-7.

"Una escritura otra", Víctor GARCÍA DE LA CONCHA (ed.), *Las palabras de la tribu: escritura y habla*, Ediciones Cátedra / Ministerio de Cultura, Madrid, 1993, pp. 155-162.

"A Blanco Torrado", *Pregoeiro da luz. Homenaxe literario a Alfonso Blanco Torrado*, Delegación Provincial da Consellería de Cultura, Lugo, 1993, p. 11. Creación.

"Follas do diario de Gabriela Maira Roibás", *Papeis de Barba*, Lugo, 1995, p. 13. Creación.

"Un episodio da vida de Xesús Ferro Couselo: a Guerra Civil", "Como proxectaba Carballo Calero a figura de Ferro Couselo na Universidade" e "A vida e a fala dos devanceiros", Tonina GAY PARGA (ed.), *Ferro Couselo. Un devanceiro*, Publicacións Citanía, Lugo, 1996, pp. 93-97 e 4 min., 29 seg. Libro e casete.

"Algún día beberemos no río", *Cara ó Miño*, Plataforma pola defensa do Miño, Lugo, 1996, p. 41.

"Uxío Novoneyra: poesía, terra e compromiso", Alberte ANSEDE ESTRAVIZ e Cesáreo SÁNCHEZ IGLESIAS (dirs.), *Historia da literatura galega*, AS-PG, Vigo, 1997, pp. 1250-1280.

"Fole e o feminismo", Tonina GAY PARGA (ed.), *Anxel Fole ¡si señor!*, Publicacións Citanía, Lugo, 1997, pp. 45-48 e 4 min., 0,4 seg. Libro e casete.

"Amar no mar", Tonina GAY PARGA (ed.), *Ondas do mar de amigo*, Publicacións Citanía, Lugo, 1998, pp. 81-84 e 4 min., 0,9 seg. Libro e casete.

"Mujer, exilio y emigración: la casa soñada", Matilde ALBERT ROBATTO / Charo PORTELA (eds.), *Jornadas de la emigración gallega a Puerto Rico*, Ediciós do Castro, Sada, A Coruña, 1997, pp. 79-100. ISBN 84-7492-834-6

"Parodia e deconstrucción de estereotipos masculinos en *A esmorga* de Blanco-Amor", José M. ORO / Jesús VARELA ZAPATA (eds.), *Diálogo de culturas*, Universidade de Santiago de Compostela, Santiago de Compostela, 1998, pp. 29-41. 84-8121-670-4.

"De Rosalía de Castro a Olga Novo: cuerpos, mentes, bellas y bestias", Àngels CARABÍ y Marta SEGARRA (eds.), *Belleza escrita en femenino*, Universitat de Barcelona / Centre Dona i Literatura, Barcelona, 1998, pp. 117-126. Tamén reproducido no CD-ROM de Àngels CARABÍ, Marta SEGARRA (eds.), *Belleza, dona i literatura*, Universitat de Barcelona / Centre Dona i Literatura, Barcelona, 1998.

"Literatura gallega de las mujeres: fundación y refundación", *Actas del XII*

Congreso de la Asociación Internacional de Hispanistas. Birmingham 1995, Vol. V, Derek W. Flitter (Ed.), *Época Contemporánea*, Birmingham, The University of Birmingham, 1998, pp. 29- 38.

"Vermella con lobos", *Na boca do lobo*, Lugo, Tris Tram, 1998, pp. 13-22. Creación.

"Sexo y nación en Rosalía de Castro", *Mosaico ibérico. Ensayos sobre poesía y diversidad*, edición de Joana Sabadell Nieto, Gijón, Ediciones Júcar, 1999, pp. 48-70. ISBN 84-334-8316-1

"Luz Pozo Garza falando a Rosalía: Escribir coa tinta da nai", *Cinguidos por unha arela común. Homenaxe ó profesor Xesús Alonso Montero*, edición de Rosario ÁLVAREZ e Dolores VILAVEDRA, Santiago de Compostela, Universidade de Santiago de Compostela, 1999, pp. 185-201.

"Mareas indomables de personas pacíficas / Marees indomables de persones pacífiques", *Dones creadores de la mediterrània. Diàleg sobre la pau. Sisena Universitat d'Estiu de la Dona*, Barcelona, Institut Català de la Dona, Generalitat de Catalunya, 1999, pp. 93-105.

"Vermella con lobos: unha recreación subversiva do conto de *Carapucha*", *La Ausencia. IX Xornadas psiquiatría, psicanálise e literatura*, Ourense, Asociación Galega de Saúde Mental, 1999, pp. 5-11.

"Tumba de Lupa", *Faíscas xacobeas*, Xenebra, Editions Impossible, 1999, pp. 8-9. Creación.

"*O trebo das catro follas*: Un poemario popular inédito de Carballo Calero", *Estudos dedicados a Ricardo Carvalho Calero*, edición de José Luís RODRÍGUEZ, Santiago de Compostela, Parlamento de Galicia - Universidade de Santiago de Compostela, 2000, vol. 1, pp. 105-140.

"La escritura matrilineal galaica: Luz Pozo Garza habla a Rosalía de Castro", *Breve historia feminista de la literatura española (en lengua catalana, gallega y vasca)*, Vol. VI, Coord. gral. Iris M. ZAVALA, Barcelona, Anthropos Editorial, 2000, pp. 175-195.

"Sumisión, resistencia y subversión en la poesía gallega de mujeres", *Voces subversivas: Poesía bajo el régimen (1939-1975)*, edición de TREVOR J. DADSON y Derek W. FLITTER, Birmingham, Department of Hispanic Studies, University of Birmingham, 2000, pp. 90-103.

"Contra casar sen amor. *A casamenteira, O chufón e <Pimpinela>*", *A casamenteira*, de Antonio Benito FANDIÑO, Ourense, Ediciones Linteo, 2000, pp. 85-104. Introducción.

"Tumba de Lupa", *Profesor Basilio Losada. Ensinar a pensar con liberdade e risco*, Barcelona, Universitat de Barcelona, 2000, pp. 104-105. Creación.

"Fogo", *Palabras con fondo*, Santiago de Compostela, Fondo Galego de Cooperación e Solidariedade, 2000, pp. 49- 52. Creación.

"De Ribadeo a Rinlo. Polo mar que asolaga As Catedrais", *Dionisio Gamallo Fierros*, Santiago de Compostela, Xunta de Galicia, 2001, pp. 79-81.

"Terán sentido", *Homaxe a José Ángel Valente*, Xenebra, Editions Impossible, 2001, pp. 12-13.

"Follas novas do diario de Gabriela Maira Roibás", *Manuel María*, Lugo, Asociación Cultural Xermolos, 2001, pp. 621-622. Creación.

"Abrir unha porta nova", *Abrindo as portas ao San Froilán*, Lugo, Concello de Lugo, 2001, pp. 52-54.

"Ninguén está só", *Ninguén está só*, Lugo, Amnistía Internacional / TrisTram, 2001, pp. 9-13. Catro versións ao galego do poema de José Agustín Goytisolo "Nadie está solo". Tradución.

"Discípula de Diótima ou en min e en todo", *Diálogos na casa de Rosalía*, edición de Ana BLANCO, Padrón, Fundación Rosalía de Castro, 2002, pp. 14-15.

“Levar lume ou a liberación de Prometeo”, *Homenaxe a Fernando R. Tato Plaza*, edición de Ramón LORENZO, Universidade de Santiago de Compostela, 2002, pp. 671-674.

“Mar, mujer y muerte en Rosalía de Castro: la extranjería subversiva de las hijas del mar”, *Identities, Power and Place on the Atlantic Borders of Two Continents / Identidades, Poder y Espacios en los límites de dos continentes en el Atlántico*, edición de Sharon R. ROSEMAN, St. John's, Memorial University of Newfoundland, 2002, pp. 160-179.

“Sherezade” e “Novas noites nosas”, Luz DARRIBA, *Proxecto Sherezade*, Lugo, Deputación de Lugo, 2002, pp. 3 e 10-11. Creación.

“Adiós María de Xohana Torres. Unha rapaza atrapada na rede”, *Biblioteca 120. Crítica e autores I*, A Coruña, La Voz de Galicia, 2002, pp.225-226.

“Unha árbore, un adeus de Marina Mayoral: Coidar o magnolio”, *Biblioteca 120. Crítica e autores I*, A Coruña, La Voz de Galicia, 2002, pp. 359-360.

“Máis alá das mulleres, máis alá das palabras”, *Textos de mulher / muller / mujer*, edición de María Jesús FERNÁNDEZ GARCÍA e María X. PARDO FERNÁNDEZ, Cáceres, Universidad de Extremadura, 2003, pp. 25-31.

“A maxia de maio”, Xoán GUITIÁN (Coord.), *Homenaxe a Borobó*, Sada, A Coruña, Edicións do Castro, 2003, pp. 88-89.

“Rosalía de Castro, a muller e as mulleres”, *Gran Enciclopedia Galega Silverio Cañada*, Lugo, El Progreso / Diario de Pontevedra, 2003, Vol. 9, pp. 32-35.

“Feminismo”, *Gran Enciclopedia Galega Silverio Cañada*, Lugo, El Progreso / Diario de Pontevedra, 2003, Vol. 16, pp. 246-249.

“A denuncia do equilibrio”, Valentín ARIAS (Ed.), *Xela Arias, quedas en nós*, Vigo, Edicións Xerais, 2004, pp. 111-116.

“Ánxel Fole e Lorenzo Varela con Lugo ao fondo: o cervo ferido e o león”,

Xesús ALONSO MONTERO (Coord.), *Día das Letras Galegas. Lorenzo Varela 2005*, Santiago de Compostela, Universidade de Santiago de Compostela, 2005, pp. 39-52.

“Alba de mulleres”, *Palabra de autor palabra de autora*, Santiago de Compostela, Compañía de Radio-Televisión de Galicia / Asociación Galega de Editores, 2005, pp. 32-33.

“Por non comezar derrubando a muralla acumular luz”, *Amurallando os soños. Cumulum 2000 / 2005*, Lugo, Deputación de Lugo, 2005, p. 51. Reprodución oral no CD *Amurallando os soños. Cumulum 2000 / 2005* de Luz DARRIBA, Arcolris Producciones / Universidade de Santiago de Compostela / Cumulum / Deputación de Lugo, Lugo, 2005. Creación.

“A sombra da sombra: ser libremente o sol”, *O lado da sombra. Sedición gráfica e iniciativas ignoradas, raras ou desacreditadas entre 1971 e 1989*, Fundación Luís Seoane, A Coruña, 2005, pp. 72-75.

“Mulleres memorables na poesía de Lorenzo Varela”, *Congreso sobre Lorenzo Varela*, Xunta de Galicia, Santiago de Compostela, 2005, pp. 105-118.

“¿Pero de Veer: poeta das orelas do Mao?”, Ana Isabel BOULLÓN AGRELO, Xosé Luís COUCEIRO PÉREZ e Francisco FERNÁNDEZ REI (Eds.), *As tebras alumeadas. Estudos filolóxicos ofrecidos en homenaxe a Ramón Lorenzo*, Universidade de Santiago de Compostela, Santiago de Compostela, 2005, pp. 521-525.

“Juana Capdevielle”, Manuel FERNÁNDEZ RODRÍGUEZ, *Poemas pola memoria*, Xunta de Galicia, Santiago de Compostela, 2006, p. 73. Creación.

“Novoneyra, Uxío”, *Gran Enciclopedia Galega Silverio Cañada*, El Progreso-Diario de Pontevedra, Lugo, 2003, vol. 33, pp. 12-13.

“Pozo Garza, Luz”, *Gran Enciclopedia Galega Silverio Cañada*, El Progreso-Diario de Pontevedra, Lugo, 2003, vol. 37, pp. 77-78.

“Lugo lugar da liberdade”, Xesús ALONSO MONTERO (ed.), *Homenaxe dos*

poetas galegos a Federico García Lorca contra a súa morte, Xunta de Galicia-Pen Clube-Foro pola Memoria Republicana de Galicia, Vigo, 2006, p. 27. Creación.

“Memoria de mulleres libres”, *A memoria esquecida: Peladas, presas, paseadas*, Xunta de Galicia-Andaina, Santiago de Compostela, 2006, pp. 55-59. Creación.

“Morrer no mar de mulleres desecado. Unha lectura de *Adiós María* de Xohana Torres”, Xaquín S. RODRÍGUEZ CAMPOS e Xosé M. SANTOS SOLLA (Ed.), *Galicia & Terranova & Labrador. Actas do Congreso Internacional Santiago de Compostela 28-31 de outubro de 2002*, Universidade de Santiago de Compostela, Santiago de Compostela, 2006, pp. 181-191.

“Torres Fernández, Xohana”, *Gran Enciclopedia Galega Silverio Cañada*, vol. 42, El Progreso-Diario de Pontevedra, Lugo, 2003, pp. 93-94.

“Unha muller libre é casa aberta”, Xoán Carlos DOMÍNGUEZ ALBERTE e Baldo RAMOS (coord.), *Volverlles a palabra. Homenaxe aos represaliados do franquismo*, Xunta de Galicia, Santiago de Compostela, 2006, p. 26. Creación.

“Unha elexía a María Mariño”, María Pilar GARCÍA NEGRO, *María Mariño no ronsel das escritoras galegas*, Edicións Laiovento, Ames, 2007, pp. 82-84.

“A misteriosa tea entraña do tecer da costureira: a poética da vida de María Mariño”, Carmen BLANCO (Coord.), *Día das Letras Galegas. María Mariño Carou. 2007*, Universidade de Santiago de Compostela, Santiago de Compostela, 2007, pp. 37-68.

“Mulleres que protagonizan poemas de Lorenzo Varela”, Comisión de Homenaxe a Lorenzo Varela (Ed.), *Foro das 20 alocucións. Homenaxe ao escritor Lorenzo Varela*, Concello de Monterroso-Edicións Xerais de Galicia, Monterroso-Vigo, 2007, pp. 34-35.

“A poesía plástica de Granell”, en *Congreso interdisciplinar Eugenio Granell. Actas*, Fundación Granell, Santiago de Compostela, 2007, pp. 25-32.

“En paz esperando pola alba do día”, Ana BLANCO (dir.), *Diálogos na Casa de Rosalía*, II, Fundación Rosalía de Castro, Padrón, 2007, pp. 56-60.

“A crítica e María Mariño”, Marga do VAL e Isabel SUÁREZ FERNÁNDEZ (ed.), *Letras Galegas. María Mariño Carou. 2007*, Xunta de Galicia, Santiago de Compostela, 2007, pp. 31-33. Entrevista.

“O lugar de Lugo”, Darío Xohán CABANA (ed.), *Poetas en Lugo*, Concello de Lugo, Lugo, 2007, pp. 280-283. Creación.

“Eróticas heréticas heteroxéneas”, Carmen BLANCO et ALIUS, *Do amor e da literatura*, Ediciones Linteo, Ourense, 2007, pp. 19-25.

“Dos hortos de Afrodita en Lesbos. Paráfrases de Safo”, Carmen BLANCO et ALIUS, *Do amor e da literatura*, Ediciones Linteo, Ourense, 2007, p. 27-32. Tradución do grego ao galego. ISBN 978-84-96067-35-6

“A misteriosa tea entraña do tecer da costureira: poética da vida de María Mariño”, Carmen BLANCO (coord.), *Día das Letras Galegas. María Mariño Carou. 2007*, Universidade de Santiago de Compostela, Santiago de Compostela, 2007, pp. 37-68.

“Lugar *alén*. Una vereda en la que escuchar las *Cántigas* de Valente”, Claudio RODRÍGUEZ FER (ed.), *Valente: el fulgor y las tinieblas*, Editorial Axac, Lugo, 2008, pp. 153-168.

“Descalza”, *Sempre en Muxía*, Xunta de Galicia, Santiago de Compostela, 2008, p. 67. Creación.

“María Mariño: unha vida e unha obra”, *A min dizen quantos amigos ey. Homenaxe ao profesor Xosé Luís Couceiro*, Universidade de Santiago de Compostela, Santiago de Compostela, 2008, ISBN 978-84-9887-118-0, pp. 77-83.

“Donde no hay Estado ni Dios ni Poder” e “El fuego negro de la apostasía”, *Certamen de literatura atea*, Biblioteca Social La Colmena, Tenerife, 2009, ISBN 978-84-934762-6-7, pp. 10-11. Creación.

“Alicia in Galicia: Sex and Place”, Manuela PALACIOS and Laura LOJO (eds), *Writing Bonds. Irish and Galician Contemporary Women Poets*, Peter Lang, Bern-Berlin-Bruxelles-Frankfurt-New York-Oxford-Wien, ISBN 978-3-03911-834-2, pp. 143-153.

“Sereas”, César ANSIAS, Benito LOSADA, Xosé Ramón QUINTANA, José TREBOLLE e Afonso VÁZQUEZ-MONXARDÍN (Eds.), *Marcos Valcárcel. O valor da xenerosidade. Homenaxe dos amigos*, Difusora de letras, artes e ideas, Ourense, 2009, ISBN 978-84-937090-4-4, p. 41. Creación.

“Carta urxente a Ramón Piñeiro. Olladas nas mulleres desde o futuro”, *Homenaxe a Ramón Piñeiro*, Centro Ramón Piñeiro para a Investigación en Humanidades, Xunta de Galicia, Santiago de Compostela, 2009, ISBN 978-84-453-4819-2, pp. 19-22.

“Paneis”, no catálogo da exposición *Vermellas. Chamábanlles “rojas”*, organizada pola Vicerreitoría de Cultura da Universidade de Santiago de Compostela nas actividades de *Lugo cultural* na sala Isaac Díaz Pardo da Facultade de Veterinaria no Campus de Lugo de marzo a maio do 2009, Universidade de Santiago de Compostela, Santiago de Compostela, 2009. En colaboración con Claudio RODRÍGUEZ FER.

“Do lobo á cebra” e “Os sesenta”, J. Luís CALVO / Yago RODRÍGUEZ YÁÑEZ, *A festa máis fermosa do outono galaico (Os escritores falan do San Froilán)*, Concello de Lugo, Lugo, 2009, pp. 29-31.

“Imaxes de mulleres na literatura galega: Penélopes de Poetas. Rosalía Penélope, Xohana Penélope e Olga Penélope”, Carlos Andrés GONZÁLEZ PAZ (Ed.), *As voces de Clío: a palabra e a memoria da muller na Galicia, Cuadernos de Estudios Gallegos. Monografías, 8*, Instituto de Estudios Gallegos “Padre Sarmiento”, Consejo Superior de Investigaciones Científicas, Santiago de Compostela, 2009, pp. 87-100.

“Monta na vida”, *Camiñan descalzas polas rochas*, Amnistía Internacional / Tris Tram, Lugo, 2010, pp. 53-56. Creación.

Escolma de “Estranxeira n’a sua patria” de Rosalía de Castro en Jonathan DUNNE, *Anthology of Galician Literature (1196-1981). Antoloxía da Literatura*

Galega, Xunta de Galicia / Edicións Xerais / Editorial Galaxia, Vigo, 2010, pp. 108-110.

“Sofía Casanova e Emma Goldman na Revolución Rusa”, Antón M. PAZOS (ed.), *Vida e tempo de Sofía Casanova (1861-1958), Cuadernos de Estudios Gallegos. Monografías*, 10, Instituto de Estudios Gallegos “Padre Sarmiento”, Consejo Superior de Investigaciones Científicas, Santiago de Compostela, 2010. pp. 115–133.

“O amor é indestrutible”, “Pensamos con infinita esperanza no por vir” e “Unha rapada da represión”, *Poemas polas vítimas do 36 en Galicia, Poesía para todos 1*, Unión libre / Asociación para a Dignificación das Vítimas do Fascismo, Lugo, 2010. Creación.

“Tú a Roma y yo a Compostela”, *II certamen de literatura atea*, Biblioteca social La colmena, La Laguna, Tenerife, 2010, p. 12. ISSN 978-84-937144-8-2. Creación.

“O silencio”, María Dolores CABRERA e Henrique MONTEAGUDO (eds.), *Fermín Penzol. Unha obra para un país*, Fundación Penzol / Editorial Galaxia, Vigo, 2010, pp. 123 – 124. ISBN (F. P.) 978-84-614-4175-4 / ISBN (E. G.) 978-84-9865-312-0.

“O lugar de Lugo”, *Poemas para Lugo, Poesía para todos 2*, Unión libre / Galería Sargadelos de Lugo, Lugo, 2010. Creación.

“Lugo de lobos”, *Poemas para Lugo, Poesía para todos 2*, Unión libre / Galería Sargadelos de Lugo, Lugo, 2010. Creación. Co heterónimo Emma Luaces.

“Muller e represión na Galicia da guerra civil”, Asociación Cultural Cultura Aberta (coord.), *Ecos dun tempo. Conversas sobre a memoria histórica*, Andavira Editora / Cultura Aberta Carral, Carral, 2010, pp. 181-202.

“Prato de cores” / “Iris de verduras”, Yolanda CASTAÑO e Andrea COSTAS, *Cociñando ao pé da letra. Entra na literatura galega... ata a cociña*, Editorial Galaxia, Vigo, 2011, pp. 34-41 (1ª ed., maio 2011; 2ª ed., novembro 2011). Reeditado en *Cociñando ao pé da letra. Entra na literatura galega... ata a cociña*, Editorial Galaxia / Gadisa, Vigo, 2011, pp. 32-39. Entregado como

agasallo coa compra en celebración do Día das Letras Galegas 2011 nos Supermercados Gadis.

Vivas en nós. Mulleres represaliadas polo franquismo na Coruña a raíz de 1936, Cadernos republicanos I, Comisión pola Recuperación da Memoria Histórica da Coruña (Coa colaboración do Ministerio de la Presidente, Deputación da Coruña, e Concellaría de Igualdade e Concellaría de Cultura do Concello da Coruña), A Coruña, 2011, pp. 35. Coautoría con Claudio RODRÍGUEZ FER.

“Momentos de memoria persoal e comunal de RCC”, Biscainho FERNANDES / Xosé Manuel SÁNCHEZ REI (coord.), *Ricardo Carvalho Calero: ciencia, literatura e nación*, Universidade da Coruña, A Coruña, 2011, pp. 49- 65. ISBN 978-84-9749-475.

“Poemas escollidos para Moraima e Celso Emilio”, Alberte SURAS (ed.), *Cartafol de soños. Homenaxe a Celso Emilio Ferreiro no seu centenario (1912-2012)*, Asociación Cultural Alexandre Bóveda, A Coruña. 2012, pp. 25-28. ISBN 978-84-616-0353-4. Creación.

"La Señora de los Grandes Ojos", "La Puta de Babilonia", "Venus", "Afrodita", "Libertad", "Lobo lévame" e "Vienes hija" en Antonino NIETO RODRÍGUEZ (ed.), *Guía viva de ortodoxos y heterodoxos en la poesía contemporánea gallega*, Endymiión, Madrid, 2012, pp. 197-206. ISBN 978-84-7731-542-1. Creación.

“Palabras para Amparo”, *Eugenio Granell. Centenario 2012. Catálogo*, Fundación Eugenio Granell, Santiago de Compostela, 2012., pp. 200-202. Creación.

“Mariñas máis alá”, *Axenda feminista 2013. Escritoras galegas*, Observatorio da Mariña pola Igualdade, A Mariña, 2012, s. p. Creación.

“O baile dos cumes”, *Viaxe polos ríos e árbores dos Ancares*, Deputación de Lugo, Lugo, 2013, p. 20. Creación.

“Issac si: o home da memoria amorosa”, Xosé Ramón FANDIÑO (coord.), *Unha cesta de pombas e mazás. Homenaxe a Isaac Díaz Pardo*, Academia

Real Isaac Díaz Pardo, Santiago de Compostela, 2013, pp. 28-30.

“Pontes, pan e poesía”, Raquel RIVERA FERNÁNDEZ (Coord.), José Ángel Valente, *memoria sonora*, Deputación de Ourense, Ourense, 2013, pp. 159-169. Creación.

“Rosalía Virginia. Avances na poética da liberdade” *Congreso Rosalía de Castro no século XXI. Unha nova ollada*, Consello da Cultura Galega, Santiago de Compostela, 2013.

<http://consellodacultura.org/mediateca/evento.php?id=200114>

“Xente gallega”, poema do proxecto “De Cantares hoxe. Os *Cantares gallegos* de Rosalía de Castro no século XXI”: Carmen Blanco, 01/11/2013-15:22 h. Creación.

<http://www.crtvg.es/rq/destacados/diario-cultural-diario-cultural-do-dia-01-11-2013-691564>, <http://www.crtvg.es/rq/destacados/etiqueta/cantares-gallegos>

“Lugo lugar da liberdade”, *Poemas para lucenses, Poesía para todos 3*, Unión libre / Asociación para a Dignificación das Vítimas do Fascismo, Lugo, 2014. Creación.

“Penélope na “Galiza / Galice” de Françoise Pechère”, Xosé M. SALGADO e Carmen BLANCO (ed.), *Xosé María Díaz Castro. Día das Letras Galegas 2014*, Universidade de Santiago de Compostela, Santiago de Compostela, 2014, pp. 177-187.

“Beleza para sempre”, Xosé M. SALGADO e Carmen BLANCO, *O selo dun poeta. Beleza para sempre. Conferencias pronunciadas no Salón Nobre de Fonseca da Universidade de Santiago de Compostela o día 15 de maio de 2014 co gallo do Día das Letras Galegas*, Colección Monografías, Universidade de Santiago de Compostela, Santiago de Compostela, 2014, pp. 13-26.

<http://hdl.handle.net/10347/10977>

“Castro, Rosalía de”, Carlos Andrés GONZÁLEZ PAZ (Ed.), *Escritoras na Galicia do século XIX, Cuadernos de Estudios Gallegos. Monografías 13*, Instituto de Estudios Gallegos “Padre Sarmiento”, Consejo Superior de Investigaciones Científicas, Santiago de Compostela, 2014, pp. 217, pp. 74-86.

“Xente gallega”, *De Cantares Hoxe. 34 poetas dialogan cos Cantares Gallegos de Rosalía de Castro*, Fundación Rosalía de Castro-Radio Galega, Santiago de Compostela, 2014, pp. 63-67.

“Non á guerra e todas vivas”, Alberte MOMAN NOVAL (coord.), *1975-2015 Moncho Reboiras vive!*, Arredista Edicións, Santiago de Compostela, 2015, p. 11. Creación.

“Lobo loco”, Antonino NIETO RODRÍGUEZ (coord.), *Amour fou. Ebrío desván de amores locos*, Grupo Editorial Sial Pigmalión, Madrid, 2016, pp. 108-113. Creación.

“Introdución: escoitar o calar das calandras”, Carmen BLANCO (ed.), *Manuel María. Día das Letras Galegas 2016*, Universidade de Santiago de Compostela, Santiago de Compostela, 2016, pp. 125, pp. 7-29.

“Epílogo: será o amor a luz do mundo”, Carmen BLANCO (ed.), *Manuel María. Día das Letras Galegas 2016*, Universidade de Santiago de Compostela, Santiago de Compostela, 2016, pp. 125, pp. 123-125.

“Memoria de mulleres libres e vida liberada fronte á ditadura”, en *VI Xornadas Memoria dun Tempo*, Nordés. Asociación de Desenvolvemento das Terras da Faladora, O Barqueiro, Mañón, A Coruña, pp. 13-14, pp. 32. Folleto.

“Madres de nós” en *Muller(es)mulleres*, documental dirixido por Inés Pintor, SocialDocs, A Coruña, 2016. Creación. Audiovisual.

SEPARATAS

"Análise estrutural do relato "Laberinto" de Méndez Ferrín", *Grial 71*, Vigo, 1981, pp. 38-54.

"A crítica literaria de Carballo Calero", *Grial 84*, Vigo, 1984, pp. 172-185.

"Sobre o comportamento literario da muller (O caso Margarita Ledo Andión)", *Grial* 88, Vigo, 1985, pp. 179-192.

"O antisufraxismo e a condición feminina en "A muller galega" de Francisca Herrera Garrido", *Grial* 92, Vigo, 1986, pp. 147-162.

"A problemática da escritora na obra de Rosalía de Castro", *Actas do Congreso internacional de estudos sobre Rosalía de Castro e o seu tempo*, Universidade de Santiago de Compostela / Consello da Cultura Galega, Santiago de Compostela, 1986, pp. 293-298.

"A figura literaria de María Mariño Carou", *Boletín Galego de Literatura* 2, Santiago de Compostela, 1989, pp. 41-57. Reproducido en María Mariño Carou, *Verba que comenza*, Concello de Noia, Noia, 1990, pp. ISBN 67-92. 84-505-9269-0.

"A muller en *Arredor de si*", *Actas do Simposio Internacional Otero Pedrayo no panorama literario do século XX*, Xunta de Galicia, Santiago de Compostela, 1990, pp. 227-251. ISBN: 84-87172-61-X

"Da escritura e da revolución na narrativa de Méndez Ferrín", *Boletín Galego de Literatura* 7, Santiago de Compostela, 1992, pp. 41-51.

"A Rosalía de Bouza", *Boletín Galego de Literatura* 8, Santiago de Compostela, 1992, pp. 53-60.

"Xosefa Iglesias Vilarelle e o primeiro catón galego", *A Trabe de Ouro* 13, 1993, pp. 79-85.

"A espiral permanente: Aproximación á figura literaria de X.L. Méndez Ferrín", *Anuario de Estudos Literarios Galegos* 1993, Vigo, 1994, pp. 11-45.

"Pilar Vázquez Cuesta: a muller e a memoria", *Homenaxe á profesora Pilar Vázquez Cuesta*, Universidade de Santiago de Compostela, Santiago de Compostela, 1996, pp. 817-829.

"Contemplando a paisaxe e testemuñando a historia: A muller nos artigos de Fole", VV. AA., *Congreso Ánxel Fole*, Xunta de Galicia, Santiago de Compostela, 1997, pp. 89-117.

" 'O trebo das catro follas': Un poemario popular inédito de Ricardo Carballo Calero", *Moenia. Revista lucense de Lingüística & Literatura* num. 2, Santiago de Compostela, Universidade de Santiago, 1997, pp. 123-144.

"Parodia e deconstrucción de estereotipos masculinos en *A esmorga* de Eduardo Blanco-Amor", José M. ORO / Jesús VARELA ZAPATA (Ed.) *Diálogo de Culturas*, Santiago de Compostela, Universidade de Santiago, 1998, pp. 29-41.

"Parodia e destrucción xenérica en *A esmorga* de Blanco Amor", Dieter KREMER (ed.), *Homenaxe a Ramón Lorenzo*, Vigo, Galaxia, 1998, pp. 333-345.

"Sobre la belleza en la poesía gallega de mujeres", *La Torre. Revista de la Universidad de Puerto Rico*, Monográfico Literatura Gallega, Año III, 10, Río Piedras, 1998, pp. 885-895.

"A figura literaria de Luz Pozo Garza: A ave da luz sabe onde está o Norte", *Moenia. Revista de Lingüística & Literatura*, 4, Santiago de Compostela, Universidade de Santiago, 1998, pp. 331-363.

"Lugar alén. Unha vereia na que escoitar as *Cántigas de alén*", *Moenia. Revista de Lingüística & Literatura*, 6, Santiago de Compostela, Universidade de Santiago, 2000, pp. 25-39.

"Unha aproximación integral á figura de Rosalía de Castro", *Moenia. Revista de Lingüística & Literatura*, 8, Santiago de Compostela, Universidade de Santiago, 2002, pp. 3-11.

"O novo mundo de Olga Novo", *Moenia. Revista de Lingüística & Literatura*, 10, Santiago de Compostela, Universidade de Santiago de Compostela, 2004, pp. 131-142.

“¿Pero de Veer: poeta das orelas do Mao?”, Ana Isabel BOULLÓN AGRELO, Xosé Luís COUCEIRO PÉREZ e Francisco FERNÁNDEZ REI (Eds.), *As tebras alumeadas. Estudos filolóxicos ofrecidos en homenaxe a Ramón Lorenzo*, Universidade de Santiago de Compostela, Santiago de Compostela, 2005, pp. 521-525.

“O misterio mariño. Unha poética de mar de fondo”, *Boletín da Real Academia Galega* 368, Real Academia Galega, A Coruña, 2007, pp. 7-18.

“María Mariño: unha vida e unha obra”, *A min dizen quantos amigos ey. Homenaxe ao profesor Xosé Luís Couceiro*, Universidade de Santiago de Compostela, Santiago de Compostela, 2008, pp. 77-83.

“Filla”, *Madrygal. Revista de Estudios Gallegos* 11, Universidad Complutense de Madrid, Madrid, 2008. ISSN: 1138-9664. Creación.

“A liberdade das amadas mulleres”, *Boletín da Real Academia Galega* 371, A Coruña, 2010, pp. 41-50.

“Lugo, atracción total”, *El Extramundi y Los Papeles de Iria Flavia* LXII, Fundación Camilo José Cela, Iria Flavia, 2010, pp. 57- 68. ISSN: 1134-9905

“Valente Rosalía: aire e lama”, *Revista de Estudos Rosalianos* 4, Centro de Estudos Rosalianos, Fundación Rosalía de Castro, 2011, pp. 141-157. ISSN: 1576-6128.

PUBLICACIÓNS EN REVISTAS

En *Grial*

"*A muller en Galicia*, por María Xosé Queizán", *Grial* 60, Vigo, 1978, pp. 247-250.

"*Ensaíos marxistas*, por Felipe Martínez Marzoa", *Grial*, 62, Vigo, 1978, pp. 502-504.

"*Estaci3ns ao mar*, por Xohana Torres", *Grial* 71, Vigo, 1981, pp. 108-111.

"*Cartas a Rosalía*, por Teresa Barro", *Grial* 74, Vigo, 1981, pp. 522-523.

"*Recuperemos as mans*, por María Xosé Queizán", *Grial* 76, Vigo, 1982, pp. 244-245.

"O misterio María Mariño", *Grial* 174, Vigo, 2007, pp. 120-129.

En *Colóquio / Letras*

"Luigi Fiorentino, *La protesta di Rosalía*", *Colóquio / Letras* 58, Lisboa, 1980, pp. 104-105.

"Xosé Luis Méndez Ferrín, *Crónica de nós*", *Colóquio / Letras* 59, Lisboa, 1981, pp. 93-94.

"Xohana Torres, *Estaci3ns ao mar*", *Colóquio / Letras* 62, Lisboa, 1981, p. 106.

"Novoneyra, *Os eidos*", *Colóquio / Letras* 70, Lisboa, 1982, pp. 107-108.

"Rosalía de Castro: a estranxeira na súa patria", *Colóquio / Letras* 137 / 138, Lisboa, Fundação Calouste Gulbenkian, 1995, pp. 81-92.

En *Arco da Vella. Pensamento libertario galego*

"A muller na identidade galega", *Arco da Vella* 1, Santiago de Compostela, 1981.

"A destrución do poder. Conversa con María Xosé Queizán", *Arco da Vella* 3, Santiago de Compostela, 1982.

En *A saia*

"A muller escritora galega", *A saia*, 0, Santiago de Compostela, 1982, p. 2.

En *Festa da palabra silenciada*

"O ensaio feminista galego", *Festa da palabra silenciada* 0, Vigo, 1983, p. 10.

"Las literatas" *Festa da palabra silenciada* 2, Vigo, 1985, pp. 13-18.

"A muller en *Amantia*", *Festa da palabra silenciada* 3, Vigo, 1986, pp. 25-28.

"Leona", "Ven loba" e "Ves filla", *Festa da palabra silenciada* 3, Vigo, 1986, pp. 39-40. Co pseudónimo Emma Luaces. Creación.

"A poesía de Xohana Torres", *Festa da palabra silenciada* 4, Vigo, 1987, pp. 11-16.

"Xohana Torres. Antoloxía e textos críticos", *Festa da palabra silenciada* 4, Vigo, 1987, pp. 30-44.

"A ti, lobo", *Festa da palabra silenciada* 4, Vigo, 1987, p. 71. Co pseudónimo Emma Luaces. Creación.

"Literatura infantil e xuvenil", *Festa da palabra silenciada* 5, Vigo, 1988, pp. 5-24.

"Poesía feminina última: Xela Arias, Ana Romaní, Pilar Cibreiro", *Festa da palabra silenciada* 5, Vigo, 1988, pp. 97-100.

"Emilia Pardo Bazán. Antoloxía", *Festa da palabra silenciada* 6, Vigo, 1989, pp. 83-109.

"Lourdes Méndez e as súas *Cousas de mulleres*", *Festa da palabra silenciada* 6, Vigo, 1989, pp. 152-153.

"Escrito por mulleres", *Festa da palabra silenciada* 6, Vigo, 1989, pp. 149.

"Primeiras revistas feministas galegas", *Festa da palabra silenciada* 7, Vigo, 1990, p. 93.

"Teresa del Valle. Unha antropóloga de Euskalerría", *Festa da palabra silenciada* 7, Vigo, 1990, pp. 127-130.

"Escrito por mulleres", *Festa da palabra silenciada* 7, Vigo, 1990, p. 154.

"Lume xelado", *Festa da palabra silenciada* 8, Vigo, 1991, pp. 5-7.

"Ursula Heinze e as palabras de oito mulleres", *Festa da palabra silenciada* 8, Vigo, 1991, p. 107.

"Escrito por mulleres", *Festa da palabra silenciada* 8, Vigo, 1991, p. 97.

"*Tempo de ría* a plenitude de Xohana Torres", *Festa da palabra silenciada* 9, Vigo, 1992, pp. 121-124.

"Escrito por mulleres", *Festa da palabra silenciada* 9, Vigo, 1992, pp. 112-114.

"*De musa a literata*: Kathleen N. March le desde Maine a Rosalía", *Festa da palabra silenciada* 11, Vigo, 1995, pp. 72-74.

"Pura Vázquez ou o pulo do desacougo", *Festa da palabra silenciada* 12, Vigo, 1996, pp. 13-16.

"A lingua poética de María Mariño: O visionario estrondo das voces ocultas de Galatea", *Festa da palabra silenciada* 13, Vigo, 1997, pp. 7-11.

"*A teta sobre o sol: o explosivo vitalismo de Olga Novo*", *Festa da palabra silenciada* 13, Vigo, 1997, pp. 102-103.

"Leona", "Ven loba" e "A ti, lobo", *Festa da palabra silenciada* 16, Vigo, 2001, pp. 40-41. Co pseudónimo Emma Luaces. Creación.

"A lingua poética de María Mariño", *Festa da palabra silenciada* 21, Vigo, 2006, pp. 11-16.

En *A Nosa Terra*

"Por unha interpretación feminista", *Rosalía viva*, *A nosa Cultura*, 1, Vigo, 1984, pp. 45-48. 2ª ed., 1990.

"A matria de Celso Emilio", *Celso Emilio Ferreiro. Común temos a patria*, Vigo, 1989, pp. 24-28.

"Nacida dun soño", *A Nosa Terra* 449, Vigo, 18-10-1990.

"Da vida e da obra: tres Carballos", *Ricardo Carballo Calero. A razón da esperanza*, Vigo, 1991, pp. 8-13.

"Musas e feministas", *A Nosa Terra* 723, Vigo, 25-4-1996.

"De Rosalía a Xohana Torres", *A Nosa Terra* 733, Vigo, 4-7-1996.

"Mulleres e feminismo nos artigos de Fole", *Anxel Fole. Á luz da fala*, Vigo, 1997, pp. 46-52.

"Eu non son Medea", *A Nosa Terra* 1.113, Vigo do 22 ao 28 de xaneiro de 2004.

"Tempo de Novoneyra" (título orixinal "Tempo Novoneyra"), *A Nosa Terra Diario*, 17-12-2010.

En *Luzes de Galiza*

"O segredo da Pedra Figueira de María Xosé Queizán", *Luzes* 3, Sada, A Coruña, 1986.

"A muller nas cantigas de amigo de Carballo Calero", *Luzes* 5/6, Sada, A Coruña, 1987.

"Luz Pozo Garza en luz e sombra", *Luzes* 7, Sada, A Coruña, 1987.

"Poesía feminina última", *Luzes* 8/9, Sada, A Coruña, 1988.

En *Ínsula*

"Méndez Ferrín o el poder de la imaginación", *Ínsula* 493, Madrid, 1987, pp. 14-15.

"Carvalho Calero o la nostalgia del Edén", *Ínsula* 530, Madrid, 1991, pp. 25-26.

"Méndez Ferrín en el límite del límite", *Ínsula* 542, Madrid, 1992, p. 23.

"La Señora de los Grandes Ojos desteje el arco iris", *Ínsula* 629, Madrid, 1999, pp. 11-12.

"Líneas abiertas", *Ínsula* 664, Madrid, 2002, pp. 2-3.

"Galicia viva: Líneas abiertas", *Ínsula* 664, Madrid, 2002, pp. 28. Coordinación do monográfico sobre literatura galega.

No *Boletín Galego de Literatura*

"A muller en Celso Emilio Ferreiro", *Boletín* 1, Santiago de Compostela, 1989, pp. 31-49.

"Luz Pozo Garza, *A bordo de "Barco sin luces" ou o mundo poético de Luís Pimentel*", *Boletín* 4, Santiago de Compostela, 1990, pp.133-134.

"Marina Mayoral (coord.), *Escritoras románticas españolas*", *Boletín* 4, Santiago de Compostela, 1990, pp. 134-136.

"Aurora López / Andrés Pociña, *Rosalía de Castro. Documentación biográfica y bibliografía crítica (1837-1990)*", *Boletín* 10, Santiago de Compostela, 1993, pp. 111-112.

En *Andaina*:

"Sobre o feminismo literario de Rosalía de Castro", *Andaina* 20, Santiago de Compostela, 1990, pp. 27-30.

"Begoña Bas: unha etnógrafa galega", *Andaina* 3, 2ª época, Santiago de Compostela, 1992, p. 45.

"Xaquina Trillo, versificadora galeguista", *Andaina* 4, 2ª época, Santiago de

Compostela, 1992, pp. 53-54.

“Memoria de mulleres libres”, *Andaina* 45, Santiago de Compostela, outono. 2006, pp. 28-30.

En *Animal*

"Noitébrega sibila", *Animal* 2, Santiago de Compostela, 1991.

“Cal loba” e “Estraña estranxeira”, *Animal* 4, Santiago de Compostela, 1996, pp. 49-54. Creación.

"Caldaloba", *Animal* 5, Santiago de Compostela, 1997, pp. 14-15.

En *Alén-parte*. Na serie "Mulleres de Chantada":

"Pilar Vázquez Cuesta", *Alén-parte* 0, Chantada, 1992.

"Pura Lorenzana", *Alén-parte* 1, Chantada, 1992.

En *Reflexións filosóficas*

"O feminismo. A orixe dun contradiscurso", *Reflexións filosóficas* 2, Narón, 1992-1993, pp. 63-70.

En *Nordés*

"A saía e as revistas de mulleres", *Nordés* 19-20, Sada, A Coruña, 1993, pp. IX-

X.

"Rosalía Penélope", *Nordés* 19-20, Sada, A Coruña, 1993, p. XI.

En *A trabe de ouro*:

"Xosefa Iglesias Vilarelle e o primeiro catón galego", *A Trabe de Ouro* 13, 1993, pp. 79-85.

En *Anuario de Estudios Literarios Galegos*

"A espiral permanente: Aproximación á figura literaria de X. L. Méndez Ferrín", *Anuario de Estudios Literarios Galegos* 1993, Vigo, 1994, pp. 11-45.

"Ana Romaní. *Das últimas mareas*", *Anuario de Estudios Literarios Galegos* 1994, Vigo, 1995, pp. 230-235.

En *Galicia internacional*

"Só sei poñer paixón en todo o que fago", *Galicia internacional* 5, Santiago de Compostela, 1995, p. 82.

En *Clave Orión*

"De mulleres e crítica", *Clave Orión* 1, A Coruña, 1995, pp. 17-21.

"Tras da viaxe que non fixo Ulises", *Clave Orión 2*, A Coruña, 1996, pp. 13-15.

"O lugar de Iugo", *Clave Orión 3*, A Coruña, 1997, pp. 13-15. Creación.

"A utopía comunal do *Nós nus* de Olga Novo", *Clave Orión IV-V*, Santiago de Compostela, 1998, 99-110.

"As da noite", *Clave Orión VI*, Santiago de Compostela, 1999, 13-16. Creación.

"Mata Morgana", *Clave Orión VII-VII*. Homenaxe a Uxío Novoneyra e Manuel María, Santiago de Compostela, 2002, 27-28. Creación.

"Corazón de Luz", *Clave Orión IX-X-XI*. Homenaxe a Eduardo Moreiras e Marc Chagall, Santiago de Compostela, 2005, 21-27.

"Lobas libres", *Clave Orión XII-XIII-XIV-XV*. Homenaxes a Pura Vázquez, Eduardo Moreiras, Luís Pimentel, Úrsula Heinze de Lorenzo, Hedi Kühn-Bode, Xosé María Álvarez Blázquez, *Evocación do Eire*, Carmen Blanco e Claudio Rodríguez Fer, Santiago de Compostela, 2005-2009, pp. 51-56. Co heterónimo Emma Luaces. Creación.

En *Dorna*

"A crítica literaria feminista", *Dorna 20*, Santiago de Compostela, 1995, pp. 89-102.

"Pereiro último", *Dorna 23*, Santiago de Compostela, 1997, pp. 98-99.

En *Unión libre*

"Nais de tinta: Dora e Pura Vázquez, Luz Pozo Garza e Pilar Vázquez Cuesta", *Unión libre. Cadernos de vida e culturas 1*, Sada, A Coruña, 1996, pp. 67-130.

"Mulleres na utopía celta de Pondal", *Unión libre. Cadernos de vida e culturas* 2, Sada, A Coruña, 1997, pp. 101-118.

"A subversión múltiple. 'Estranxeira na sua patria' de Rosalía de Castro", *Unión libre. Cadernos de vida e culturas* 3, Sada, A Coruña, 1998, pp. 37-48.

"Eróticas heréticas heteroxéneas: por unha filantropía filóxina", *Unión libre. Cadernos de vida e culturas* 4, Sada, A Coruña, 1999, pp. 239-243.

"Dos hortos de Afrodita en Lesbos. Paráfrases de Safo", *Unión libre. Cadernos de vida e culturas* 4, Sada, A Coruña, 1999, pp. 61-83. Tradución. Co pseudónimo de Emma Luaces.

"<Canto fondo> por José Ángel Valente", *Unión libre. Cadernos de vida e culturas* 5, Sada, A Coruña, 2000, pp. 31-34. Tradución do castelán ao galego.

"Marchando máis alá", *Unión libre. Cadernos de vida e culturas* 5, Sada, A Coruña, 2000, pp. 381-383. Ensaio e creación.

"<A cantora> por Raúl Henao", *Unión libre. Cadernos de vida e culturas* 5, Sada, A Coruña, 2000, pp. 395-397. Tradución do castelán ao galego. Co pseudónimo de Emma Luaces.

"Continentes negros", *Unión libre. Cadernos de vida e culturas* 6, Sada, A Coruña, 2001, 145-147.

"Descalza", *Unión libre. Cadernos de vida e culturas* 7, Sada, A Coruña, 2002, pp. 31-41. Co pseudónimo de Emma Luaces. Creación.

"Quérote, pai Pan, dixo Tigridia", *Unión libre. Cadernos de vida e culturas* 7, Sada, A Coruña, 2002, pp. 111-113. Creación.

"Ser e estar en todos os lugares do mundo", *Unión libre. Cadernos de vida e culturas* 8, Sada, A Coruña, 2003, 13-19.

“Novas noites nosas”, *Unión libre. Cadernos de vida e culturas* 8, Sada, A Coruña, 2003, pp. 41-56. Co pseudónimo de Emma Luaces. Creación.

“Mamaíña querida”, *Unión libre. Cadernos de vida e culturas* 9, Sada, A Coruña, 2004, pp. 209-214. Creación.

“Amor e feminismo. De Diótima a Emma Goldman”, *Unión libre. Cadernos de vida e culturas* 10, Sada, A Coruña, 2005, pp. 25-32.

“Encontro en Augas Santas”, prólogo ao poemario “Lobo azul” de Emma Luaces, *Unión libre. Cadernos de vida e culturas* 10, Sada, A Coruña, 2005, p. 94.

“Lobo azul”, *Unión libre. Cadernos de vida e culturas* 10, Sada, A Coruña, 2005, pp. 93-134. Co pseudónimo de Emma Luaces. Creación.

“Vida e morte de Juana Capdevielle”, *Unión libre. Cadernos de vida e culturas* 11, Sada, A Coruña, 2006, pp. 13-21.

“Juana Capdevielle vive”, *Unión libre. Cadernos de vida e culturas* 11, Sada, A Coruña, 2006, pp. 27-36. Co pseudónimo de Emma Luaces. Creación.

“O paseo de Mercedes Romero Abella”, por Luís Lamela, *Unión libre. Cadernos de vida e culturas* 11, Sada, A Coruña, 2006, pp. 63-72. Tradución do castelán ao galego.

“A beleza da utopía irredutible: Alain Tanner e Myriam Mezières”, *Unión libre. Cadernos de vida e culturas* 12, Sada, A Coruña, 2007, pp. 101-106.

“A voz do avó: Silverio García Goyanes miliciano”, *Unión libre. Cadernos de vida e culturas* 13, Sada, A Coruña, 2008, pp. 135-144.

“As linguas e os lugares de Lilith: apertura á creación das mulleres”, *Unión libre. Cadernos de vida e culturas* 14, Sada, A Coruña, 2009, pp. 9-28.

En *Ólisbos*

"Escribir sobre o escrito", *Ólisbos* 18, Santiago de Compostela, 1996, pp. 61-62.

"A fugacidade do arco da vella: vidas libertarias vidas de cine", *Ólisbos* 19, Santiago de Compostela, 1997, pp. 63-66.

En *Quimera*

"Escribir en la casa de la madre", *Quimera* 158-159, Barcelona, 1997, pp. 84-87.

En *Guieiros*

"Pastora de ríos e de lobos", *Guieiros* 4, Guitiriz, s. d. (1998), p. 115. Creación.

En *Casa da Gramática*

"Mata Morgana", *Casa da Gramática* 5, Noia, 1999, s. p. Creación.

En *Devora libros*

"Novoneyra en Lugo", *Devora libros* 2, Lugo, 1999, p. 15.

En *Tempos Novos*

"Pintar palabras de amparo", *Tempos Novos* 38, Santiago de Compostela, xullo, 2000, pp. 68-69.

"Levar lume e sentir sol", *Tempos Novos* 39, Santiago de Compostela, agosto, 2000, pp. 50-51.

"Valente é o seu nome. Alén o seu lugar", *Tempos Novos* 39, Santiago de Compostela, agosto, 2000, p. 33.

"Os feminismos están vivos", *Tempos novos* 118, Santiago de Compostela, marzo, 2007, p. 3.

"Carmen Blanco e Claudio Rodríguez Fer conversan sobre Eugenio Granell. Concordamos coa súa revolución surrealista de liberdade, amor e poesía", *Tempos novos* 183, Santiago de Compostela, agosto, 2012, pp. 66-69.

En *Cahiers galiciens*

"Mata Morgana", *Cahiers galiciens / Cadernos galegos / Kaieroù galizek* 1, Rennes, 2001, pp. 89-90. Creación.

En *Hablar / Falar de poesía*

"Valente é o seu nome", *Hablar / Falar de poesía* 4, Cáceres-Lisboa, 2001, p. 44.

"Lugares de Rosalía", *Hablar / Falar de Rosalía* 6, Cáceres-Lisboa, 2002, pp. 13-14.

En *Raigame*

“O adeus a Calipso na odisea oteriana *Arredor de si*”, *Raigame* 12, Ourense, marzo, 2001, 55-59.

“María Pita e Manuela Sánchez: dúas mulleres fortes na poesía galega de Lorenzo Varela”, *Raigame* 21, Ourense, 2005, pp. 65-69.

“Vida e obra de María Mariño”, *Raigame* 26, Ourense, 2007, pp. 75-90.

“O poeta Novoneyra: a teima da terra e a peste da historia”, *Raigame* 32, Ourense, maio, 2010, pp. 49-59.

“Mensaxes de vida ante a morte de Lois Pereiro”, *Raigame* 34, Ourense, maio, 2011, pp. 101-102.

En *FerrolAnálisis*

“Madeira de Carballo”, *FerrolAnálisis* 16, Ferrol, xullo, 2001, 114-117.

En *Xistral*

“Inversións (versións e diversións de fábula) ou pequeno manifesto á opinión publicitaria”, *Xistral* 4, Lugo, 2001, pp. 17-18. Creación.

“Demostración da utopía (os tres primeiros minutos do universo)”, *Xistral* 7, Lugo, 2004, p. 16. Creación.

“Sempre con vós”, *Xistral* 8, Lugo, 2005, pp. 15-16. Creación.

“No devalar das costas o parque continúa”, *Xistral* 9, Lugo, 2006, p. 13. Creación.

“Lugo lobo”, *Xistral* 10, Lugo, 2007, p. 13-14. Creación.

“Lobo Lugo”, *Xistral* 11, Lugo, 2008, p. 15. Creación.

“Lugo azul”, *Xistral* 12, Lugo, 2009, pp. 15-16. Creación.

“O home da memoria amorosa”, *Xistral* 14, Lugo, 2011, p. 13. Creación.

“A da verdade”, *Xistral* 18, Lugo, 2015, p. 20. Creación.

“A que le” e “A que escribe”, *Xistral* 19, Lugo, 2016, p. 16. Creación.

En *Dezeme*

“Mulleres e política”, *Dezeme* 6, Santiago de Compostela, Fundación 10 de Marzo, marzo, 2003, pp. 22-24.

En *Amastra-n-gallar*

“Summa de soños: nin doma nin castración”, *Amastra-n-gallar* 7, Lalín, verán, 2004, pp. 19-23.

“Mil mulleres”, *Amastra-n-gallar* 10, Lalín, outono, 2005. pp. 123-124. Creación.

En *fadamorgana*

“Queridos clásicos, querido lobo, querido Peter Pan”, *fadamorgana* 10, Santiago de Compostela, inverno 2004-2005, pp. 54-58.

En *Marea negra*

“Ningún carto a ningunha igrexa”, *Marea negra* 3, Ferrol, setembro-outubro, 2004, p. 10.

“Amor, liberdade, independencia”, *Marea negra* 4, Ferrol, novembro-décembro, 2004, p. 5.

“Ningún reino”, *Marea negra* 5, Ferrol, xaneiro-febreiro, 2005, p. 5.

“Eloxio do condón”, *Marea negra* 6, Ferrol, marzo-abril, 2005, p. 5.

“Nin deus nin poder”, *Marea negra* 7, Ferrol, maio-xuño, 2005, p. 8.

“Unión libre, amor total”, *Marea negra* 8, Ferrol, xullo-agosto, 2005, p. 5.

“Galicia libertaria”, sección “Musa libertaria”, *Marea negra* 9, Ferrol, setembro-outubro, 2005, p. 4.

“Nin nacións nin bandeiras”, sección “Musa libertaria”, *Marea negra* 10, Ferrol, novembro-décembro, 2005, p. 3.

“Xoana Capdevielle”, sección “Musa libertaria”, *Marea negra* 11, Ferrol, xaneiro-febreiro, 2006, p. 3.

“Desintegra os prexuízos patriarcais”, sección “Musa libertaria”, *Marea negra* 12, Ferrol, marzo-abril, 2006, p. 3.

“Nin deus nin dono”, sección “Musa libertaria”, *Marea negra* 13, Ferrol, maio-

xuño, 2006, p. 3.

“Maltratadores”, sección “Musa libertaria”, *Marea negra* 14, Ferrol, xullo-agosto, 2006, p. 3.

En *Cuadernos del Lazarillo*

“Aproximación integral a la obra de Rosalía de Castro”, *Cuadernos del Lazarillo* 29, Salamanca, julio-diciembre 2005, pp. 32-37.

En *Boletín da Real Academia Galega*

“María Balteira, muller leda sen lei: a loanza oculta no poema de Lorenzo Varela”, *Boletín da Real Academia Galega* 366, A Coruña, 2005, pp. 17-20.

“Estudos e investigacións sobre María Mariño”, *Boletín da Real Academia Galega* 368, A Coruña, 2009, pp. 5-107. Coordinación.

“O misterio mariño: unha poética de mar de fondo”, *Boletín da Real Academia Galega* 368, A Coruña, 2009, pp. 7-18.

“A liberdade das amadas mulleres”, *Boletín da Real Academia Galega* 371, A Coruña, 2010, pp. 41-50.

“Rosalía e Díaz Castro: Penélope poema”, *Boletín da Real Academia Galega* 375, A Coruña, 2015, pp. 31-35.

En *Álbum de Mulleres*

“Juana Capdevielle”, *Álbum de Mulleres*, www.culturagalega.org, Consello da

Cultura Galega, Santiago de Compostela, 2006.

“Unha elexía a María Mariño”, www.culturagalega.org, Consello da Cultura Galega, Santiago de Compostela, 2007.

En *Lectora*

“Alicia de los dos lados del espejo”, *Lectora. Revista de Dones i Textualitat* 12, *Feminismos del siglo XXI*, Barcelona, Universitat de Barcelona, 2006, pp. 19-23.

En *Arbor*.

“Luz Pozo Garza: memoria radiante de una mujer solar”, *Arbor*, 720, *Escritoras españolas del siglo XX (2)*, Consejo Superior de Investigaciones Científicas, Madrid, julio-agosto, 2006, pp. 505-515. ISSN 0210-1963.

En *Praza das Letras*:

“Rosalía de Castro e María Mariño”, *Praza das Letras*, Monográfico 2, *Rosalía Letras vivas*, Xunta de Galicia, febreiro, 2007, p. 19.

En *O resplendor das Atochas*:

“Casas corazón anárquico”, *O resplendor das Atochas*, número único, maio de 1937-2007, A Coruña, Comisión pola Recuperación da Memoria Histórica de A Coruña, p. 6. Creación.

En 1+1+1:

“Marchando máis alá”, 1+1+1, Santiago de Compostela, Modus Vivendi, 2007, p. 13+1. Creación.

En *Eco. Revista do Eixo Atlántico*:

“Rosalía”, Luz Pozo Garza, “Carmen Blanco e Claudio Rodríguez Fer (USC, Campus de Lugo): a emoción rosaliana no espírito. Na voz I”, “Nordés”, *Eco* 198, A Coruña, novembro, 2007, p. 81. Creación.

En *Gaceta d’O Portiño*:

“Máis Alá da Aurora”, *Gaceta d’O Portiño*, número único, marzo, 2008, Comisión pola Recuperación da Memoria Histórica da Coruña, A Coruña, p. 3. Creación.

En *Madrygal*:

“Filla”, *Madrygal. Revista de Estudos Gallegos* 11, Universidad Complutense de Madrid, Madrid, 2008. ISSN: 1138-9664. Creación.

“A Biblioteca de Babilonia”, *Madrygal. Revista de Estudos Gallegos* 13, Universidad Complutense de Madrid, Madrid, 2010, p. 183. Creación.

En *Foeminas*

“Juana Capdevielle”, *Foeminas. Revista virtual de xénero*, Concellería da Muller, Concello de Lugo, Lugo, marzo, 2009. Creación.
<http://www.foeminas.lugo.es>

“Lobas”, *Foeminas. Revista virtual de xénero*, Concellería da Muller, Concello de Lugo, Lugo, marzo, 2009. Creación. Co heterónimo Emma Luaces. <http://www.foeminas.lugo.es>

“La bibliotecaria republicana Juana Capdevielle”, *Foeminas. Revista virtual de xénero*, Concellería da Muller, Concello de Lugo, Lugo, marzo, 2010. <http://www.foeminas.lugo.es>

En *Move*:

“A Puta de Babilonia”, *Move. Revista Independente do modus vivendi*, Modus Vivendi, Santiago de Compostela, 9-3-2009. Creación.

En *Trasluz*:

“Lugo, lugar de Rosalía”, *Trasluz 2*, Trasluz Lukus Comunicación, Lugo, primavera 2009, pp. 64-65.

“Tras Luz Pozo Garza na Mariña”, *Trasluz 3*, Trasluz Lukus Comunicación, Lugo, verán 2009, pp. 64-65.

“A Señora dos Ollos Grandes”, *Trasluz 4*, Trasluz Lukus Comunicación, Lugo, outono 2009, pp. 82-83.

“Ribadeo sempre”, *Trasluz 9*, Trasluz Lukus Comunicación, Lugo, Primavera 2011, pp. 74-75.

“Lugo libro”, *Trasluz 11*, Trasluz Lukus Comunicación, Lugo, Inverno 2011-2012, pp. 22-24.

En *Protexa*:

“Contra as prescricións”, *Protexa. Revista de libros Tempos Novos* 10, Santiago de Compostela, primavera 2009, p. 19.

En *A Milagrosa*:

“Vida libre”, *A Milagrosa. O noso barrio* 6, AA. VV. da Milagrosa, Lugo, maio 2009, p. 8.

En *Adiala*:

“As das Illas da Liberdade” e “As do Océano da Liberdade”, *Adiala. Voceiro do Centro Galego de Mallorca*, 79 e 80, Mallorca, 1º e 2º trimestre, 2009, p. 39. Creación.

En *Evohé*:

“Carmen Blanco por ela mesma”, *Evohé. Revista Cultural do Campus de Lugo* 21, Universidade de Santiago de Compostela, Lugo, 2010, pp. 10-14.

“Memoria das causas xustas para mellorar o presente. Anotacións con versións de Isaac Díaz Pardo”, *Evohé. Revista Cultural do Campus de Lugo* 25, Universidade de Santiago de Compostela, Lugo, 2014, p. 14. Tradución.

“Rosas de mil follas: Guía persoal do tratamento non opresivo da cultura”, *Evohé. Revista Cultural do Campus de Lugo* 26, Universidade de Santiago de Compostela, Lugo, 2015, pp. 109-121.

En *El Extramundi*:

“Lugo, atracción total”, *El Extramundi y Los Papeles de Iria Flavia* LXII, Fundación Camilo José Cela, Iria Flavia, 2010, pp. 57- 68. ISSN: 1134-9905

En *Revista de Estudios Rosalianos*:

“Valente Rosalía: aire e lama”, *Revista de Estudios Rosalianos* 4, Centro de Estudios Rosalianos, Fundación Rosalía de Castro, 2011, pp. 141-157. ISSN: 1576-6128.

En *El invisible anillo. Poesía, arte y literatura*:

“En paz esperando por el alba del día. Mujeres de Rosalía de Castro”, *El invisible anillo* 16, Editorial Eneida, Madrid, 2012, pp. 21-30. ISSN 1886-3213.

En *Laberintos: revista de estudios sobre los exilios culturales españoles*:

“Isaac Díaz Pardo na memoria de *Unión libre*”, *Laberintos* 14, Generalitat Valenciana, Valencia, 2012, pp. 323-325. ISSN 1696-7410.

En *Areal. Revista cultural de Sada*:

“Isaac: O home da memoria amorosa”, *Areal. Revista cultural de Sada* 6, Asociación Cultural *Irmáns Suárez Picallo*, Sada, abril, 2013, p. 9.

En *Cadernos Ramón Piñeiro*:

“Valente Rosalía: *Cantares gallegos no Diario anónimo*”, *Cadernos Ramón*

Piñeiro XXVI, Centro Ramón Piñeiro para a Investigación en Humanidades, Xunta de Galicia, Santiago de Compostela, 2013, pp. 23-31.

En *Cadernos de Estudos Locais*:

“Lenzo branco para Isaac Díaz Pardo: Galizas Grazas”, *Cadernos de Estudos Locais*. Nº Extraordinario, *Pombas e mazás: Palabras para Isaac Díaz Pardo no III cabodano do seu pasamento*, Asociación Cultural Irmáns Suárez Picallo, Sada, 14, abril, 2015, pp. 1-3.

“Lugo azul azul Isaac”, *Cadernos de Estudos Locais*. Nº Extraordinario, *Palabras para Isaac Díaz Pardo no IV cabodano do seu pasamento*, Academia Real Isaac Díaz Pardo-Asociación Cultural Irmáns Suárez Picallo, Sada, 3, xuño, 2016, pp. 18-19.

En *El Club de los poetas insomnes*

“A metade do mundo”, “Son desigual”, “Mans mais” e “Son humana” (Variación de “A Tota Paria Tota Excelencia” para o IES Ánxel Fole), outubro do 2016. Creación e pensamento.

<http://clubpoetasinsomnes.blogspot.com.es/>

PUBLICACIÓNS EN DIARIOS, BOLETÍNS E OUTROS SOPORTES

Nos "Cadernos de Cultura" de *La Voz de Galicia*

"Horas de muller violeta", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 29-1-1981.

"Reencontro con Jules Verne", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 8-3-1981.

"A muller no ghetto literario", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 16-5-1981.

"Francisca Herrera Garrido, reeditada", *La Voz de Galicia*, 10-12-1981.

"*Carnets*, o contradiscurso feminista", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 14-1-1982.

"Virginia Woolf e a literatura da muller", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 4-3-1982.

"Rosalía e a discriminación da muller", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 18-3-1982.

"A maxia galaica en *Cantiga de agüero*", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 10-6-1982.

"Carme Riera e a identidade da muller", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 15-7-1982.

"Marina Mayoral, entre o amor e a liberdade", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 16-9-1982.

"Relatos dunha ducia de mulleres", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 20-1-1983.

"Rosalía, a muller e a escritora", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 10-3-1983.

"A poesía femenina de postguerra", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 12-5-1983.

"A Galicia mindoniense de Marina Mayoral", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 19-5-1983.

No suplemento *Culturas de La Voz de Galicia*

"O mar do amor", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 29-7-1997.

"O vesubio poético de Olga Novo", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 11-11-1997.

"Erguer o corpo de Venus", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 16-12-1997.

"Mareas surrealistas", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 10-3-1998.

"Amigas e amantes. Mulleres no mar indómito", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 12-5-1998. Especial Día das Letras Galegas.

"Vermella con lobos", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 22-9-1998.

"Lección Leiras", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 22-12-1998.

"No cincuentenario de *O segundo sexo*", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 26-1-1999.

"Invadidos de correcto puritanismo", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 30-3-1999.

"Contra a guerra", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 13-4-1999.

"A casamenteira galaica", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 27-4-1999.

"Novoneyra do Courel", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 5-10-1999. Homenaxe a Novoneyra.

"Safo nos nosos hortos", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 30-11-1999. Tradución.

"Alén: lugar de elección", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 14-12-1999. Homenaxe a José Ángel Valente.

"Estrañas estranxeiras", *La Voz de Galicia*, 2-4-2005.

“Ler con ollos libres”, *La Voz de Galicia*, 10-5-2007. Caderno *María Mariño. O mundo na palabra*.

“E perfume porvir” (orixinal “Ámbito político múltiple e perfume por vir”), *Culturas. Letras galegas 2010. Novoneyra “Os eidos na raíz do ser inxel”*, *La Voz de Galicia*, 15-5-2010, pp. 8-9.

“Rutas dun cantor do Courel”, *Culturas. Letras galegas 2010. Novoneyra “Os eidos na raíz do ser inxel”*, *La Voz de Galicia*, 15-5-2010, pp. 20-21.

En *La Voz de Galicia*

"Do lobo á cebra", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 5-10--1996.

"Voces do mar de Vigo", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 23-7-1997.

"O poeta do canto matricial", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 19-5-1997.

"Por libre desde as marxes", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 7-9- 1997.

"Negro multicolor no gris Lugo", *La Voz de Galicia*, 11-10-1997.

"De Ribadeo a Rinlo", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 30-8-1998.

"O lugar da loba", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 25-7-1999.

"Pimpinela, o amor e o poder", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 9-1-2000. Suplemento especial Castela.

"Total paridade política", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 28-1-2000.

“Mulleres”, *La Voz de Galicia*, A Coruña, 11-3-2000.

“O patriarca e a precursora”, *La Voz de Galicia*, A Coruña, 14-5-2000. Suplemento especial Día das Letras Galegas. Murguía o patriarca.

“Machadas”, *La Voz de Galicia*, A Coruña, 3-6-2000.

“O combate do complot”, *La Voz de Galicia*, A Coruña, 10-6-2000.

“Mulleres en movemento”, *La Voz de Galicia*, A Coruña, 18-10-2000.

“Tectónica galaica”, *La Voz de Galicia*, A Coruña, 8-3-2002. Suplemento especial Homenaxe a del Riego.

“Amar na mar”, *La Voz de Galicia*, 1-8-2004. Páxinas literarias.

“María Pita, María Balteira e Manuela Sánchez”, *La Voz de Galicia*, A Coruña, 12-5-2005. Suplemento especial *Lorenzo Varela. De mar a mar*.

Na sección "Lilith" de *La Voz de Galicia* (artigos literarios)

"Mercedes Pimentel", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 30-3-1990.

"María Silgar", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 11-4-1990.

"Pensamento crítico", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 7-5-1990.

"A memoria das mulleres", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 17-5-1990.

"A Marquesa Vermella", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 15-9-1990.

"Luz sobre Pimentel", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 23-9-1990.

"Escritoras románticas", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 27-9-1990.

"Instruídas e literatas", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 11-10-1990.

"Lanzadoras de azagaias", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 15-10-1990.

"Ghetto rosa", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 20-11-1990.

"A fada do caracol", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 10-1-1991.

"L' empire non éclaté", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 14-1-1991.

"Memoria das nais", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 30-1-1991.

"A escola de Doloriñas", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 25-3-1991.

"Mulleres", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 3-4-1991.

"Pura Luz Pilar", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 5-4-1991.

"Científicas e ensaístas", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 15-4-1991.

"Recanto da muller", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 14-5-1991.

"Santa nai", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 20-5-1991.

"Elvira Bao", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 9-6-1991.

"Fingoi, Fingoi", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 5-7-1991.

"Luísa Cuesta, bachillera e literata", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 12-1-1992.

"De Chantada a Macau", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 10-2-1992.

"Rosalía Penélope", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 3-3-1992.

"Escritoras do XIX", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 12-3-1992.

"Mulleres míticas", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 19-3-1992.

"Antígona", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 25-3-1992.

"Mulleres e muíños", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 10-4-1992.

"O bautizo de Rosalía", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 14-5-1992.

"Teresa Barro", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 7-5-1992.

"A saía, unha revista de mulleres", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 22-5-1992.

Na sección "Lilith" de *La Voz de Galicia* (artigos feministas)

"Enriqueta Otero, na morte", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 8-11-1989.

"Flor de paixón", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 1-1-1990.

"A independencia", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 25-1-1990.

"As matrias e as patrias", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 9-2-1990.

"Tina Modotti", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 22-2-1990.

"Unha antropóloga de Euskalherria", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 28-2-1990.

"As mulleres e o poder", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 24-4-1990.

"Super women", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 12-11-1990.

"A muller deportista", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 3-12-1990.

"Verde nai", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 4-12-1990.

"O pracer de matar", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 3-2-1991.

"Oso furioso", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 9-2-1991.

"A conquista das indias", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 1-3-1991.

"Mulleres pola paz", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 5-3-1991.

"A leona", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 10-4-1991.

"Mulleres públicas", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 30-5-1991.

"Sombras perturbadoras", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 22-2-1992.

"Pracer e poder", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 29-5-1992.

"Nobel maia, nai de maio", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 13-11-1992.

En *Faro de Vigo*

"Sobre o feminismo literario de Rosalía", *Faro de Vigo*, Vigo, 13-7-1985. En *Centenario de Rosalía*, "Artes e Letras. Semanario Cultural".

"Cantor de María Balteira", *Faro de Vigo*, 17-5-2005. Especial Día das Letras Galegas.

No suplemento "Culturas" de *Diario 16*

"La guerra. Scórpico de Carvalho Calero", *Diario 16*, Madrid, 15-12-1987.

En *Diario 16*

"Galicia homenaxea a sus juglares", *Diario 16*, Madrid, 17-5-1998.

En *Galaxia. Boletín*

"Rosalía de Castro vista por Catherine Davies", *Galaxia. Boletín*, 2, Vigo, 1987.

No suplemento "Galicia Literaria" de *Diario 16 de Galicia*

"Medio século de literatura de muller", *Diario 16 de Galicia*, Vigo, 31-5-1990.

No suplemento "Revista das Letras" de *El Correo Gallego*, *O Correo Galego e Galicia Hoxe*

"Lume xelado", *El Correo Gallego*, Santiago de Compostela, 1-3-1991.

"Nais de Nós", *El Correo Gallego*, Santiago de Compostela, 4-3-1993.

"O feminismo da liberación da muller en Galicia", *Galicia hoxe*, Santiago de Compostela, 14-12-2006, "Revista das Letras", pp. 6-7.

"Beleza profunda", "Revista das Letras", *Galicia hoxe*, Santiago de Compostela, 17-5-2010, p. 30.

En *El Progreso*

"Rosalía e Bouza-Brey", *El Progreso*, Lugo, 17-5-1992.

"Esmorga entre mulleres", *El Progreso*, Lugo, 16-5-1993.

"Carmen Muñoz Manzano: a vida e a memoria de Dieste", *El Progreso*, Lugo, 17-5-1995.

"O lugar de Lugo", *El Progreso*, Lugo, 27-11-1995.

"Mulleres en torno a 1898", *El Progreso*, Lugo, 25-7-1998.

"A illa da liberdade", *El Progreso*, Lugo, 31-1-1999.

“Chove para que soñes”, *El Progreso*, Lugo, 31-10-1999. Especial Novoneyra.

“Os sesenta”, *El Progreso*, Lugo, 5-10-2000.

“Mulleres e vacas”, *El Progreso*, Lugo, 8-3-2001.

“Rosalía Benetton”, *El Progreso*, Lugo, 27-6-2001.

“Cela: a vontade que non cesa”, *El Progreso*, Lugo, 18-1-2002.

“A permanente presenza de Helena Tallo”, *El Progreso*, Lugo, 8-1-2006.

“Helena Tallo no Clavicémbalo”, *El Progreso*, 21-3-2006.

“Os ollos amorosos de Isaac”, *El Progreso*, 5-7-2006.

“Lugo, un lugar máis libre”, *El Progreso*, 30-12-2006.

“A doce morte de Ramón Blanco Regal”, *El Progreso*, 15-9-2007.

“Cousas que as multitudes non saben de Rosalía”, *El Progreso*, 9-3-2013.

En *Novidades Xerais*

"Memorias femininas", *Novidades Xerais*, 12, Vigo, 1992.

En *Galicia 1950-1980*

"A literatura infantil", en *Galicia 1950-1980. Trinta anos de cultura*, Editorial Galaxia, Vigo, 1980.

En *O Correo Galego*

"Luz na Academia", *O Correo Galego*, 3-12-1996.

En *El Correo gallego / O Correo Gallego*

"Inaugurar o volcán", *El Correo Gallego / O Correo Gallego*, 17-5-2000. Suplemento especial Día das Letras Galegas. Murguía. As raíces e o sangue.

No *Diario de Galicia*

"Sabrina e as feministas", *Diario de Galicia*, Vigo, 17-3-1988.

"O 25%", *Diario de Galicia*, Vigo, 24-3-1988.

"Nina Hagen", *Diario de Galicia*, Vigo, 19-4-1988.

"O Instituto Galego da Muller", *Diario de Galicia*, Vigo, 25-4-1988.

"Ser feminista", *Diario de Galicia*, Vigo, 13-5-1988.

"Cousas de mulleres", *Diario de Galicia*, Vigo, 31-5-1988.

"As mulleres e o exército", *Diario de Galicia*, Vigo, 14-6-1988.

"A independencia das mulleres", *Diario de Galicia*, Vigo, 25-6-1988.

"Miss Moscú", *Diario de Galicia*, Vigo, 15-7-1988.

En *Insubmisión*

"Partisanas da vida", *Insubmisión*, Corneta Obxecta, Lugo, 1998, s. p. Creación.

Na Instalación de Luz Darriba *Día Mundial do Libro 2000 / Jour Mondial du Livre 2000*, Maison de la Unesco, París.

"Livres libres", marca páxinas, Jour Mondial du Livre, Moleiro Editor, París, 2000.

En *Emerxencia*

"Con botas (Variación de descalza)", *Emerxencia*, s. l., 2003, s. p. Creación.

En *Vieiros*

"Poesía para a paz", www.vieiros.com, 16-5-2007.

DESEÑO E ILUSTRACIÓN

DESEÑO

Creación do logotipo de *Unión libre. Cadernos de vida e culturas*. 1996.

Claudio Rodríguez Fer, *Tigres de ternura*, Cooperativa Reprografía 1846, 1981 e 1982, Santiago de Compostela. Premio da Crítica Española.

ILUSTRACIÓN

Claudio Rodríguez Fer, *Historia da lúa*, Editorial Galaxia, Vigo, 1984.

Claudio Rodríguez Fer, *Vulva*, Libros da Cebra, Lugo, 1990.

Claudio Rodríguez Fer, *Manifesto por un movemento vital*, Lugo, 1990.

Claudio Rodríguez Fer, *A muller núa*, Editorial Compostela, Santiago de Compostela, 1992.

Claudio Rodríguez Fer, *A Cabeleira (Poema en 35 idiomas)*, A Tola Soñando 1, Santiago de Compostela, 2015. Edición ampliada.

Claudio Rodríguez Fer, *A Cabeleira (Poema en 60 idiomas)*, Tola Soñando 1, Santiago de Compostela, 2016. Edición ampliada.